

Ylpeydestä nöyryyteen

”Kuinka ihmeelliset ovatkaan hänen merkkinsä, kuinka suuret hänen tekonsa! Hänen valtakuntansa on ikuinen valtakunta, hänen kuninkuutensa pysyy polvesta polveen.” (Dan. 3:33.)

Avaintekstit:

Dan. 3:31–33;
Dan. 4:1–30;
Sananl. 14:31;
2. Kun. 20:2–5;
Joona 3:10;
Dan. 4:31–34;
Fil. 2:1–11.

Ylpeyttä on kutsuttu alkuperäiseksi synniksi. Ensin sitä ilmenee Luciferissa, taivaassa asustavassa enkelissä. Siksi Jumala sanoo hänestä Hesekielin kautta: ”Kauneutesi houkutti sinut korskeuteen, loistosi sokaisemana haasasit viisautesi. Nyt olen syössyt sinut alas, jättänyt kuninkaiden katseltavaksi ja pilkattavaksi.” (Hes. 28:17.)

Ylpeys johtaa Luciferin lankeemukseen, ja niinpä hän nyt käyttää ylpeyttään johtaakseen lukemattoman määrän muitakin samaa polkua, joka johtaa alas tuhoon. Olemme kaikki langenneita ihmisolentoja, joiden pelkkä olemassaolo on täysin Jumalasta riippuvaista. Kaikki lahjat ja se mitä lahjoillamme saavutamme, on Jumalalta saatua. Kuinka siis uskallamme olla ylpeitä, kerskaavia tai ylimielisiä, kun todellisuudessa nöyryyden tulisi hallita kaikkea tekemistämme?

Kestää kauan ennen kuin Nebukadnessar ymmärtää nöyryyden tärkeyden. Ei edes jumalolentoa muistuttavan neljännen miehen näkeminen tulisessa uunissa (ks. viime viikon tutkistelu) muuta hänen elämänsä suuntaa. Vasta sitten kun Jumala ottaa häneltä pois valtakunnan ja lähettää hänet elämään kedon villieläinten pariin, kuningas tajuaa todellisen tilansa.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 1.2.2019

TÄMÄ ON SE SUURI BABYLON

Lue Dan. 3:31-4:30. Mitä kuninkaalle tapahtui ja miksi?

Jumala antaa Nebukadnessarille toisen unen. Tällä kertaa kuningas ei unohda untaan. Koska Babylonian viisaat kuitenkin epäonnistuvat jälleen kerran, kuningas kutsuu Danielin luokseen antamaan unelle selityksen. Unessa kuningas näkee suuren puun, joka ulottuu taivaaseen asti, ja taivaallisen olennon, joka käskee hakkaamaan puun maahan. Vain kanto ja juuret jäisivät jäljelle yökasteen kasteltaviksi. Unessa Nebukadnessaria jäi varmasti vaivaamaan seuraava osa, jossa taivaallinen olento sanoi: ”Sen sydän lakatkoon olemasta ihmisen sydän, saakoon se sijaan eläimen sydämen, ja sellaisena se olkoon seitsemän vuotta.” (Dan. 4:13.) Tajuten unen vakavuuden Daniel kohteliaasti esittää toiveensa siitä, että uni koskisi kuninkaan vihollisia. Ollen kuitenkin uskollinen unen välittämälle sanomalle Daniel kertoo, että uni puhuu kuninkaasta itsestään.

Puita käytetään Raamatussa usein symboloimaan kuninkaita, kansakuntia ja valtakuntia (Hes. 17; 31; Hoos. 14; Sak. 11:1, 2; Luuk. 23:31). Niinpä suuri puu on sopiva kuvaus ylimielisestä kuninkaasta. Jumala antaa Nebukadnessarille hallintavallan ja voiman, mutta järeäpäisesti tämä kieltäytyy ymmärtämästä, että kaikki hänen mahtinsa tulee Jumalalta.

Keskity kohtaan Dan. 4:27. Mitä sellaista kuningas sanoo, mikä osoittaa, ettei hän vielääkään ole ymmärtänyt Herran hänelle antamaa varoitusta?

Kenties ylpeydessä vaarallista on juuri se, että se voi johtaa meidät unohtamaan, kuinka riippuvaisia olemme kaikessa Jumalasta. Heti kun unohdamme tämän, olemme hengellisesti vaarallisella alueella.

Millaisia asioita olet saavuttanut elämässäsi? Voitko olla ylpeä saavutuksistasi ylpistymättä niistä? Jos tämä on mahdollista, niin miten?

PROFEETTA ANTAA VAROITUKSEN

Lue Dan. 4:24. Sen lisäksi, että Daniel antaa kuninkaalle varoituksen tulevasta, mitä muuta hän sanoo kuninkaalle ja miksi? (Ks. myös Sananl. 14:31.)

Sen lisäksi, että Daniel tulkitsee unen, hän kertoo Nebukadnessarille tavan, jolla tämän tilannetta voisi muuttaa: ”Siksi, kuningas, olkoon tämä neuvoni sinulle mieluisa: sovita syntisi tekemällä hyvää ja pahat tekosi olemalla suojea köyhille. Jospa onnesi siten kestäisi kauemmin.” (Dan. 4:24.)

Nebukadnessar tekee valtavan työn rakentaessaan Babyloonia. Puutarhat, kanaaliverkostot, sadat temppelit ja muut rakennusprojektit tekevät kaupungista yhden muinaisen maailman ihmeistä. Tällainen loisto ja kauneus saadaan kuitenkin ainakin osittain aikaiseksi orjatyövoiman käytöllä ja köyhien laiminlyömisellä. Lisäksi valtakunnan vaurautta käytetään kuninkaan ja hänen seurueensa mielihalujen tyydyttämiseen. Nebukadnessarin ylpeys estää häntä tunnustamasta Jumalaa ja tekee hänet lisäksi välinpitämättömäksi avuntarpeessa olevien ihmisten vastoinkäymisistä. Kun muistamme, miten erityistä huolta Jumala kantaa köyhistä, ei ole yllättävää, että kaikista mahdollisista synneistä, joita Daniel olisi voinut mainita kuninkaalle, hän poimii nimenomaan köyhien laiminlyönnin synnin.

Tämä Nebukadnessarin sama viesti ei ole missään tapauksessa uusi. Vanhan testamentin profeetat varoittavat usein Jumalan kansaa köyhien sortamisesta. Itse asiassa yksi keskeisimmistä synneistä, jotka johtavat kuninkaan karkotukseen on piittaamattomuus hädänalaisia kohtaan. Myötätunto köyhiä kohtaan on kristillisen armeliaisuuden korkein ilmaus; ja vastaavasti köyhien hyväksikäyttö tai laiminlyönti on hyökkäys itse Jumalaa vastaan. Huolehtiessamme avuntarpeessa olevista tunnustamme, että Jumala omistaa kaiken, mikä tarkoittaa sitä, että emme ole omistajia vaan ainoastaan Jumalan omaisuuden hoitajia.

Palvelemalla toisia varoillamme kunnioitamme Jumalaa ja tunnustamme hänen herruutensa. Jumalan omistajuuden tulisi viime kädessä määrittää aineellisen varallisuuden arvon ja käyttötarkoituksen. Tässä Nebukadnessar ei ole onnistunut. Tässä mekin olemme vaarassa epäonnistua, ellemmme tunnustamme Jumalan ylivaltiutta kaikkien saavutustemme taustalla ja tuo ilmi tätä tunnustustamme auttamalla hädänalaisia.

KORKEIN HALLITSEE

Vaikka Nebukadnessaria kehoitettiin katumaan ja etsimään Jumalan anteeksiantoa, hänen suunnaton ylpeytensä sai aikaan sen, että taivaallinen määräys toteutettiin (Dan. 4:25-30). Kuninkaan kävellessä palatsissaan ja ylistäessä itseään kaikista aikaansaannoksistaan, hänen mielenterveytensä järkkyy, mikä johtaa hänen karkottamiseensa palatsista. Hänelle saattoi tulla psyykinen sairaus, jota kutsutaan lykantropiaksi (engl. kielessä myös *zoanthropy*). Kyse on mielen sairaudesta, jossa ihminen alkaa käyttäytyä eläimen tavoin. Nykyaikana tällaista tilaa on kutsuttu tunteeksi siitä, että oma keho ei vastaa kokemusta, ja siksi ihmisellä on halu olla jokin eläin.

Lue 2. Kun. 20:2-5; Joon 3:10 ja Jer. 18:7, 8. Mitä nämä raamatunpaikat kertovat kuninkaan mahdollisuuksista välttää rangaistus?

Valitettavasti Nebukadnessarin piti oppia kantapäähän kautta. Kun Nebukadnessarilla on kuninkaallinen valta, hän on kykenemätön pohtimaan suhdettaan Jumalaan. Ottamalla kuninkaalta vallan pois ja lähettämällä tämän elämään kedon eläinten pariin Jumala antaa kuninkaalle mahdollisuuden tunnustaa täydellisen riippuvuutensa hänestä. Perimmäinen läksy, jonka Jumala haluaa ylimielisen kuninkaan oppivan, on se, että "todellinen valta on Taivaan" (Dan. 4:23). Kuninkaan saamalla tuomiolla on Jumalan suunnitelmissa vielä laajempi tarkoitus, kuten taivaalliset olennot niin selkeästi ilmoittavat: " – jotta elävät tulisivat tietämään, että Korkein hallitsee ihmisten valtakuntia ja että hän antaa kuninkuuden kenelle tahtoo ja voi nostaa valtaan alhaisimmankin ihmisistä." (Dan. 4:14.)

Nebukadnessarin saaman kurinpalautuksen tulisi olla opetuksiksi meille kaikille. Koska kuulumme "eläviin", meidän tulisi paremmin huomioida läksy, joka meidän tulisi oppia: "Korkein hallitsee ihmisten valtakuntia".

Miksi sen ymmärtäminen, että Korkein hallitsee, on niin tärkeä asia? Miten tämän tiedon tulisi vaikuttaa esimerkiksi siihen, kuinka kohtelemme niitä, joihin meillä on valtaa?

SILMIEN NOSTAMINEN KOHTI TAIVASTA

Lue Dan. 4:31-34. Miten ja miksi asiat muuttuvat kuninkaan kohdalla?

Jumala antaa erikoisen sairauden iskeä Nebukadnessariin, mutta lopulta hän auuliisti palauttaa tälle vakaan mielenterveyden. On kiintoisaa, että kaikki muuttuu, kun profeetan ennustamat seitsemän vuotta tulevat täyteen ja sairas kuningas nostaa silmänsä taivasta kohti (Dan. 4:31).

”Seitsemän vuotta Nebukadnessar oli kaikkien alamaisensa kummasteltavana, seitsemän vuotta häntä nöyryytettiin kaiken maailman nähden. Sitten hän tuli taas järkiinsä. Hän käänsi katseensa nöyrästi kohti taivaan Jumalaa ja tunnusti kurituksensa tulleen Herran kädestä. Julkisessa lausunnossaan hän tunnusti syyllisyytensä ja ylisti Jumalaa, joka suuressa arnessaan oli parantanut hänet.” (3AO 282.)

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö suuria muutoksia voi tapahtua, kun nostamme katseemme taivasta kohti. Heti kun kuningas saa ymmärryksensä takaisin, hän antaa todistuksen siitä, että on oppinut tämän läksyn.

Tässä kertomuksessa ei ole kyse niinkään Nebukadnessarista, vaan Jumalan armosta. Kuningas on menettänyt kolme aiempaa tilaisuutta ottaa Israelin Jumala elämänsä Herraksi. Nuo tilaisuudet tarjoutuivat kuninkaalle silloin, kun hän huomasi neljän juudealaisvangin poikkeuksellisen viisauden (Dan. 1), kun Daniel tulkitse kuninkaalle tämän unen (Dan. 2) ja kun kolme heprealaisnuorta pelastuivat tulisesta uunista (Dan. 3). *Jos nuorten pelastuminen tulisesta uunista ei saa kuningasta nöyrytymään, niin mikä sitten?* Hallitsijan itsepäisyydestä huolimatta Jumala tarjoaa tälle neljännen mahdollisuuden, ja lopulta hän voittaa kuninkaan sydämen ja palauttaa tälle tämän kuninkaallisen aseman (Dan. 4). Kuten Nebukadnessarin tapaus osoittaa, Jumala antaa meille kerta toisensa jälkeen mahdollisuuksia palata oikeanlaiseen suhteeseen hänen kanssaan. Paavali kirjoittaa useita vuosisatoja myöhemmin: “[Herra] tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden.” (1. Tim. 2:4.) Tässä kertomuksessa näemme voimallisen esimerkin tuosta totuudesta.

Millä tavoin Jumala on saanut sinut nöyrytymään edessään? Mitä opit kokemuksesta? Millaisia muutoksia sinun olisi tehtävä, jotta voisit välttyä siltä, että joudut opettelemaan samaa läksyä uudelleen?

NÖYRÄNÄ JA KIITOL- LISENA

Katuva kuningas julistaa: ”Maan asukkaat ovat kaikki tyhjän veroiset.” (Dan. 4:32.) Mitä tärkeää seikkaa kuningas tässä asiayhteydessä korostaa?

Mistä tiedämme, että Nebukadnessar aidosti vastaanottaa oikean Jumalan? Meillä on hyvä syy uskoa, että Nebukadnessar itse on kirjoittanut Danielin kirjan neljännen luvun, sillä suurin osa sitä vaikuttaisi olevan kopio kirjeestä, jonka kuningas lähettää kaikkialle laajaan valtakuntaansa. Kirjeessään kuningas kertoo ylpeydestään ja mielettömyydestään. Nöyrästi hän tunnustaa, miten Jumala puuttui hänen elämäänsä. Harvoin muinaiset hallitsijat kirjoittivat mitään alentavaa itsestään. Lähes kaikki tuntemamme muinaiset kuninkaalliset asiakirjat ylistävät kuningasta. Asiakirja, jossa kuningas tunnustaa ylpeytensä ja elämellisen käytöksensä, viittaa aitoon kääntymykseen. Lisäksi kuningas toimii lähetystyöntekijänä kirjoittamalla kirjeen, jossa hän kertoo kokemuksestaan ja nöyrästi tunnustaa Jumalan ylivertaisuuden. Hän ei voi enää pitää vain omana tietonaan sitä, minkä on kokenut ja oppinut oikeasta Jumalasta. Kuninkaan rukous ja ylistys (Dan. 4:31-34) paljastavat, että hänen kokemuksensa oli aito.

Nyt kuninkaalla on erilaiset arvot. Hän tajuaa ihmisvoiman rajallisuuden. Syvällisessä kiitosrukouksessaan kuningas ylistää Danielin Jumalan voimaa ja myöntää, että maan asukkaat ovat kaikki tyhjän veroiset (Dan. 4:32). Ihmisellä itsellään ei siis ole mitään, mistä ylpeillä. Viimeinen Danielin kirjasta saamamme tieto Nebukadnessarista kuvaa hänet nöyränä ja kiittollisena, laulamassa Jumalan ylistystä ja varoittamassa meitä ylpeydestä.

Jumala muuttaa ihmisten elämää vielä tänäkin päivänä. Vaikka he olisivat kuinka ylpeitä ja syntisiä tahansa, Jumalalla on armoa ja voimaa muuttaa kapinallisia syntisiä taivaan Jumalan lapsiksi.

Lue Fil. 2:1-11. Mitä sellaista löydämme tekstistä, jonka tulisi auttaa meitä juurimaan ylpeys pois elämästämme?

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Tuosta kerran niin ylpeästä yksinvaltiaasta oli tullut nöyrä Jumalan lapsi, sortavasta ja mahtailevasta hallitsijasta viisas ja myötätuntoinen kuningas. Hän joka oli halveksinut ja pilkannut taivaan Jumalaa, tunnisti nyt Korkeimman vallan ja koetti vakavasti edistää Herran pelkoa ja alamaistensa onnellisuutta. Kuningasten Kuninkaan nuhtelemana Nebukadressar oli lopultakin saanut sen opetuksen, jonka oppiminen on tarpeen kaikille hallitsijoille – että todellinen hyvyys on tosi suuruutta. Hän tunnusti Herran eläväksi Jumalaksi ja sanoi: ’Nyt minä, Nebukadnessar, kiitän, ylistän ja kunnioitan taivaan kuningasta; sillä kaikki hänen työnsä ovat totiset ja hänen tiensä oikeat. Ja hän voi nöyryyttää ne, jotka ylpeydessä vaeltavat.’

Nyt täytyi se Jumalan tarkoitus, jonka mukaan maailman suurimman valtakunnan tuli ylistää häntä. Tämä julkinen lausunto, jossa Nebukadressar tunnusti Jumalan armon, hyvyyden ja arvovallan, on viimeinen teko, joka hänen elämänsä vaiheista on merkitty pyhään historiaan.” (3AO 283.)

Keskustelunaiheita:

1. ”Ylpeys johtaa kaikkiin muihin paheisiin. Se on täysin jumalanvastainen mielentila. Kuulostaako tämä sinusta liioittelulta? Jos kuulosta, mietipä asiaa tarkemmin. – [M]itä ylpeämpi joku on, sitä enemmän hän inhoaa ylpeyttä toisissa. Jos tahdot saada selville, kuinka ylpeä itse olet, helpoin tapa on kysyä itseltäsi: ’Kuinka inhottavalta minusta tuntuu, kun toiset kohtelevat minua yliolkaisesti tai sekaantuvat asioihini tai yrittävät näyttää, että ovat parempia kuin muut?’ Asian ydin on siinä, että jokaisen ihmisen ylpeys kilpailee jokaisen muun ylpeyden kanssa. Koska olisin itse halunnut olla huomion keskipisteenä kutsuilla, minua harmittaa niin kovasti, että joku muu oli huomion keskipiste. Pata kattilaa soimaa.” – C. S. Lewis, *Tätä on kristinusko* (Helsinki: Kirjapaja, 2012, 3. painos, suom. Marja Liljeqvist), s. 174. Mitä sellaista Lewis tässä sanoo, joka voi kenties auttaa sinua huomaamaan ylpeyttä omassa elämässäsi?

2. Tämän luvun ja jo joidenkin tätä edeltäneiden lukujen teema on Jumalan ylivertauus. Miksi tämä on niin tärkeä aihe ymmärtää? Miten sapatti voi auttaa meitä ymmärtämään tätä keskeistä totuutta?